

diyanet

Çocuk

Kasım 2023 Sayı: 520

dergisi

ISSN 1300-8463

9 771300 846308

Fiyatı: 25 ₺

**MERAK VE KEŞİFLE
ETRAFINA BAK**

ÇIKARTMA
HEDİYELİDİR.

Online Abonelik için

Telefon Numarası

(0312) 295 71 96 - (0312) 295 71 97

Faks Numarası

(0312) 285 18 54

E-Posta Adresi

dosim@diyanet.gov.tr

Web Sitesi Adresi

dergiabone.diyamet.gov.tr

Abonelik Ücretleri

Yurt İçi Yıllık
300 TL

Yurt Dışı Yıllık
Avrupa Birliği Ülkeleri için 48 EURO
İsviçre için 69 İsviçre Frangı
Avusturya için 69 EURO
ABD ve Kanada için 102 ABD Doları
Avustralya için 162 Avustralya Doları

Online Abonelik Dışında Abone Kaydı İçin

Abonelik ücretini Döner Sermaye Daire Başkanlığının T.C. Ziraat Bankası Ankara Mustafa Kemal Mahallesi Şubesi, TR61 0001 0024 8605 9943 0850 57 no'lu IBAN'ına yatırınız.

a) Posta yoluyla abone olmak isterseniz

Banka dekontu ile birlikte adınızı soyadınızı, telefon numaranızı, adres bilgilerinizi bildiren mektubunuzu "Diyamet İşleri Başkanlığı Döner Sermaye Daire Başkanlığı, Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 147/A 06800 Çankaya/Ankara" adresine gönderin.

b) Mail adresi üzerinden abone olmak isterseniz

Banka dekontu ile birlikte adınızı soyadınızı, telefon numaranızı, adres bilgilerinizi e-postaya ekleyerek dosim@diyanet.gov.tr adresine gönderin.

✉ cocukdergisi@diyanet.gov.tr

🌐 dergi.diyamet.gov.tr

🐦 [DiyametCocuk](https://twitter.com/DiyametCocuk)

📷 [diyametcocukdergisi](https://www.instagram.com/diyametcocukdergisi)

f [diyametcocukdergisi](https://www.facebook.com/diyametcocukdergisi)

100. YIL KUTLU
100. YIL KUTLU
100. YIL KUTLU

Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni

Cafer Tayyar Doymaz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Dr. Lamia Levent Abul

Mali İşler ve Dağıtım Sorumlusu

Ahmet Bulut

Editör

Esmâ Güner

Yayın Koordinatörleri

Hasan Yıldırım

Fatma Kaya

Sümeyye Oğul

Dijital Medya

Ömer Güçlü

Şahin Bodur

Tashih

Said Şan

İletişim

Diyanet İşleri Başkanlığı

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar

Bulvarı No: 147/A 06800 Çankaya/Ankara

Tel: (0312) 295 86 08

Faks: (0312) 295 61 92

Millî Eğitim Temel Kanunu (16.6.1983 gün ve 28442 sayılı Kanunu'nun 15'inci madde ile Değişik 55'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince) Başkanlığımız yayınlarının öğrencilere tavsiyesinde bir sakınca yoktur.

Çizgi ve metinlerin bilimsel sorumluluğu yazar ve çizerlerine aittir.

Kapak Çizim

Ramila Aliyeva Gençoğlu

Yayın Türü

Aylık, Yaygın Süreli Yayın

Diyanet Çocuk Dergisi (Türkçe)

Basım Tarihi: 23.10.2023

Basım Yeri: İstanbul

ISSN: 1300-8463

Tasarım

Merkez Repro Basım Yayın Ltd. Şti.

Zübeyde Hanım Mah. Devrez Sok. No: 1

Altındağ/Ankara Tel: (0312) 384 78 98

Baskı

İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim

Caddesi İhlas Plaza No: 11 A/41 Yenibosna

Bahçelievler/İstanbul Tel: (0212) 454 30 00

Merhaba

Yaprakların kuruyup döküldüğü, ağaçların âdeta renk şöleni oluşturduğu sonbahar ayının son ayı olan kasım ayı geldi. Kış mevsimine doğru artık yaklaşıyoruz.

Dergimizin bu sayısını hazırlarken ilk kıblemiz Mescid-i Aksa'nın bulunduğu Filistin'den, çok üzücü haberler aldık. Filistin'deki kardeşlerimiz için Allah'a dua ediyor ve bir an önce bu zulmün bitmesini diliyoruz.

Bu ay dergimizin gündemi "Merak ve Keşifle Etrafına Bak". Çevremizdeki bütün varlıklara dikkatle bakıp Rabbimizin yüceliğini ve büyüklüğünü düşünürüz. Böylece O'nun yaratma gücünü ve bu gücün mükemmelliğini anlarız. İşte dergimizin yeni sayısını bu konuyla bağlantılı olarak sizler için hazırladık.

10 Kasım, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefat yılı dönümü. Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ü saygıyla anıyoruz.

Kasım ayının önemli gündemlerinden bir diğeri de 24 Kasım Öğretmenler Günü. Çok değerli öğretmenlerimiz, bütün emek ve fedakârlıklarını göstererek her bir öğrencisini geleceğe hazırlar. İşte bu nedenle bizler de öğretmenlerimizin kıymetini bilip, saygımızı eksik etmeyelim.

Sizi derginizle baş başa bırakıyor, hepinize keyifli okumalar diliyorum. Allah'a emanet olun.

Dr. Lamia Levent Abul

İçindekiler

Mercek 4

Bir Sorum Var 6

Haydi Gidelim 14

Not Defterim 12

Resmimin Hikâyesi 18

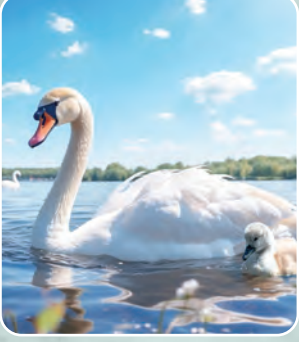

Bilim Postası 20

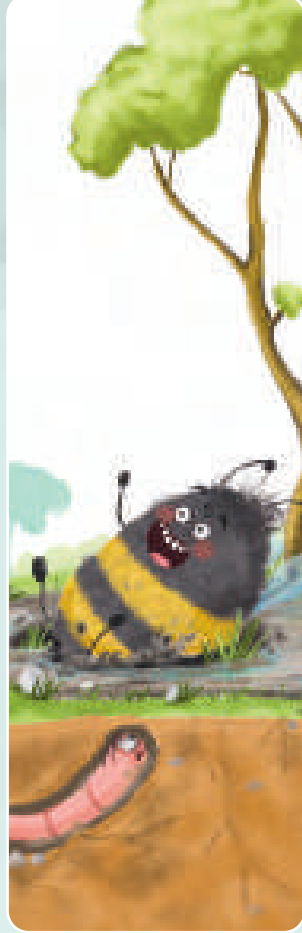
Mercek	4
Bir Sorum Var	6
Takvimim.....	8
Alabalık ile Kalabalık.....	10
Not Defterim.....	12
Haydi Gidelim.....	14

Harika Yaratılış.....	16
Resmimin Hikâyesi	18
Bilim Postası.....	20
Zahid'in Mutluluk Defteri	22
Hayvanlar Âlemi.....	24
Çevremiz.....	26

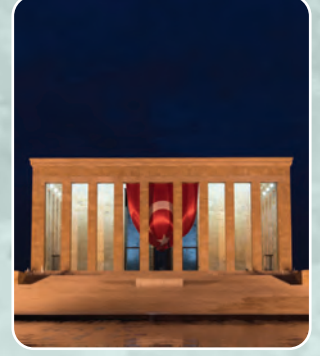
Hayvanlar Âlemi 24

Yazı Tahtam 28

İcat Diyarına Yolculuk 30

Kalemlik 38

Çevremiz 26

Bu Söz Bize Ne Söyler? 32

Bulmaca Treni 39

Yazı Tahtam.....	28
İcat Diyarına Yolculuk	30
Bu Söz Bize Ne Söyler?	32
Arkadaş Arasında	34
Allame Nine	36
Kalemlik	38

Bulmaca Treni	39
Neşeli Karikatürler	44
Sizden Gelenler.....	46
Bulmaca Çözümleri.....	48

NELER VAR NELER

Güneş, Ay, yıldızlar, gezegenler, toprak, dağlar, denizler, hayvanlar, bitkiler, madenler... Saymaya kalksak hepsini birden sayamayacağımız yeryüzünde ve gökyüzünde bulunan daha neler neler... Rabbimiz tüm bunları bizim için yaratmış. Dünyada hayatımızı kolaylaştıracak, bize her türlü fayda sağlayacak şekilde var etmiştir. Ayrıca yarattığı bu güzelliklere bakıp düşünmemizi istemiş. Bu düşünme sonucunda O'nun yüceliğini görüp, kendisine kulluk etmemizi emretmiştir.

ETRAFINA DİKKATLE BAK

Rabbimiz insanı dünyadaki en değerli varlık olarak yaratmıştır. İnsana verilen bu değer, kendisine akıl nimetinin verilmesi sebebiyledir. İnsan bu yönüyle diğer canlılardan ayrılır. Aklı sayesinde insan düşünür. Düşünmek demişken sıkça duyduğunuz tefekkür kelimesi de düşünme manasına gelir.

“Peki onlar devenin nasıl yaratıldığına, göğün nasıl yükseldiğine, dağların nasıl dikildiğine, yeryüzünün nasıl yayıldığına bakmazlar mı?” (Ğâşiye Suresi, 17-20)

Yüce Rabbimiz, Ğâşiye suresindeki bu ayetlerde öncelikle deve örneğini veriyor. Çünkü o zamanlar deve insanların en çok sahip olmak istediği, kıymetli varlıklardan birisi. Etinden, sütünden ve yününden faydalanılıyor. Ayrıca develer sıcağa, ağırlığa, açlığa, susuzluğa uzun süre dayanabilen güçlü hayvanlardır. Bu gücünün yanında bir o kadar da duygusal hayvanlardır. Allah, deveden sonra göğün nasıl yükseldiğine bakmamızı istiyor. Göğe baktığımızda gördüğümüz sonsuz, sınırsız mavilik dikkatimizi çekiyor. Sonra sırasıyla dağlar ve yeryüzüne bakmamız gerektiğini vurguluyor. Bütün bu örneklerden etrafımızı dikkatli bir şekilde incelememiz gerektiğini anlıyoruz. Bu inceleme sonucunda da tefekkür ederek Rabbimizin kudretinin büyüklüğünü ve yaratmasındaki mükemmelliğini görüyoruz.

DÜNYAYI KEŞFEDİYORUZ

- Ne kadar meraklıyız?
- Keşfetmek ne işimize yarar?
- Etrafınızda gördükleriniz size neleri hatırlatıyor?
- Tabiattaki renkler, şekiller, desenler dikkatinizi çekiyor mu?
- Bir yaprağı elinize alıp incelediğinizde neler görürsünüz?

İşte bu gibi düşünceler bizleri etrafımızı keşfetmemize yönlendiren, düşünmemizi sağlayan sorulardır. Geçmişten günümüze dünyada birçok insan yaşamıştır. Bütün bu insanlar yaşadıkları dönemlerde birçok bilim dalında önemli buluşlar, bilgiler üretmişlerdir. İşte bu bilgiler tarih, arkeoloji, fizik, kimya, biyoloji gibi alanlarda ilerlememiz ve gelişmemizi sağlamıştır. Sizler de merak ve keşif duygusuyla etrafınıza dikkatle bakıp inceledikçe bu bilim dallarının gelişimi devam edecektir.

KUR'AN NE ZAMAN OKUNUR?

SELİM: Bak elimde ne var!

ÖMER: Vay canına! Ne kadar da büyük ve renkli!

SELİM: Süper değil mi? Ben de çok beğendim. Sabah babamla gidip aldık. Artık benim de bir mushafım var.

ÖMER: Ne güzel tutuyorsun mushafı.

SELİM: Evet, tutarken de Kur'an'ı okurken de saygılı olmak gerekir. Kur'an okunurken de sessizce dinlemeli.

ÖMER: Haklısın. Hem sonra Kur'an okumadan önce abdest aldığımıza göre gerçekten Kur'an okumak büyük bir ibadet. Her zaman saygılı olmamız gerekir.

SELİM: Okuyuşumu yeni Kur'an'ımda hızlandırınca dedem bana kendi mushafını yani Kur'an'ını verecek. Dedemin mushafından devam edeceğim. Biliyor musun, dedemin mushafını okumak kolay değil.

ÖMER: Görmüştüm Ahmet dedenin mushafını. Gerçekten bir hazineye benziyor. Çok eskiden basılmış olmalı. Aslında ben de geçen yaz camiye gitmiştim. Kur'an'a geçtim ama okul açılınca unuttum sanki.

SELİM: Hay Allah! Çok üzuldüm Ömer. Senin süper bir zekân var, merak etme hemen hatırlarsın. Okuldan sonra her gün okumaya başlayalım mı?

ÖMER: Her gün mü?! Şey yani biraz fazla değil mi?

SELİM: Tabii ki her gün! Yoksa yine unuturuz.

ÖMER: Tamam tamam, ben de senin gibi okumak istiyorum. Bu yüzden her gün okuyalım.

SELİM: Zaten çocuklar neden sadece yaz tatilinde Kur'an öğrenirler hiç anlamıyorum.

ÖMER: Kur'an, Allah tarafından gönderilen en mükemmel son kitaptır. Bu sebeple Kur'an'ı tüm mevsimlerde, bütün haftalarda ve her gelen yeni günde okumalıyız.

SELİM: Çok doğru. Önce güzelce okumayı, sonra da Kur'an'ın bize ne anlattığını öğrenmeliyiz. Bu ara tatil bizim için başlangıç olsun.

KASIM AYINDA NELER OLMUŞ?

10 Kasım

Atatürk'ün Vefatı

Cumhuriyetimizin kurucusu
Gazi Mustafa Kemal Atatürk
10 Kasım 1938'de aramızdan ayrıldı.

20 Kasım

Dünya Çocuk Hakları Günü

Bütün çocukların yaşam, eğitim, sağlık, barınma, oyun oynama, her türlü şiddet ve kötü davranıştan korunma gibi hakları var. Bu nedenle haklarına saygı duyulması ve bu hakların korunması gerekiyor. Şu anda dünyada savaş içinde olan arkadaşlarınıza da dua etmeyi unutmayalım.

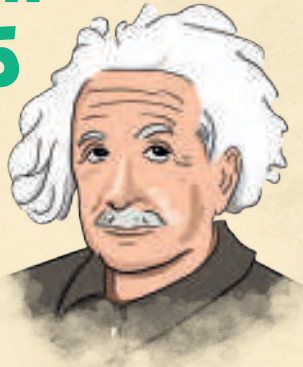

21 Kasım

1905

Albert Einstein'ın, enerji ile kütle arasındaki ilişkiyi $E=mc^2$ denklemi ile ifade ettiği yazısı yayımlandı.

$$E=mc^2$$

24 Kasım

Öğretmenler Günü

Öğretmenlerimizin üzerimizdeki emekleri saymakla bitmez. Bizlere bilmediklerimizi öğretirler. Birçok konuda bize rehberlik ederler. Bunu büyük bir fedakârlık ve sabırla yaparlar. Onların kıymetini bilelim. "Ya öğretene ol, ya öğrenene ol, ya dinleyene ol, ya da ilmi destekleyen ol. Beşincisi olma, helâk olursun!" buyuran Peygamberimizden örnek alarak ilim öğrenmek konusunda kendimizi geliştirelim.

Öğretmenler Günü Kutlu Olsun.

24 Kasım

1934

Mustafa Kemal Paşa'ya, Atatürk soyadı verildi.

NE EKELİM?

Fidan dikim işleri yapılır.

Taze soğan ekimi yapılır.

Çilek dikimi yapılır.

Kayın, gürgen, ıhlamur gibi ağaçların yaprakları toplanır.

Meralara kesinlikle hayvan sokulmaz.

Ekipmanlar ve tarım aletleri yağlanarak; yağmurdan korunmak için, üstü kapalı yerlere konur.

NE YAPALIM?

Kaleydoskop yapmaya ne dersiniz? Daha önce duydunuz mu? Diğer adı çiçek dürbünü. Tam bir renk şöleni. İçindeki ayna veya aynalı kâğıt vasıtasıyla desenlerin farklı açılardan yansımaları sayesinde izlenmesi keyifli görüntüler sunar. Kullanımı da oldukça basittir. Kendi yapacağınız kaleydoskopunuzla eğlenceli vakit geçirebilirsiniz.

Malzemeler:

Aynalı kâğıt

İnce saydam bir kâğıt veya şeffaf dosya

Bant, makas, kalem

Küçük parçalı renkli kâğıt, boncuk vb.

Yapılışı:

- 1 İlk önce aynalı kâğıdı üçgen prizma şekline getirip bantlayın. Yansıtıcı yüzeyi içte kalmalı.
- 2 Sonra boş bir rulonun içine yerleştirin.
- 3 Açık taraflardan birini şeffaf dosya ile kaplayıp bantlayın.
- 4 Üzerine renkli boncuk vs. koyup tekrar şeffaf dosya ile üzerini kapatın ve yanlarından bant ile sabitleyin.
- 5 Ruloyu renkli bir karton ile kaplayarak süsleyebilirsiniz. Aynı kartondan boncukların üzerine de simit şeklinde, ortası delik bir daire yapıştırın.
- 6 Diğer ucunu da aynalı kâğıt ile kapatın ve ortasına minik bir delik açın.

Artık kaleydoskopunuz hazır. Işığa tutarak minik delikten seyretmeye başlayabilirsiniz. Çevirdikçe gördüğünüz renk ve şekillere çok şaşıracağınıza eminim. İyi seyirler!

NEREDE O ESKİ OYUNLAR?

Birkaç gün sonra...

Şimdi çocuklar biz topu, size isabet ettirmeye çalışacağız, siz de kaçırmaya çalışacaksınız. Topun değdiği yanar, oyundan çıkar. Anlaştık mı?

Anlaştık!

Topu size attığımızda yere düşmeden yakalarsanız, can kazanmış olursunuz. Bu can sayesinde yansanız da oyundan çıkmazsınız. Tabii her can, bir kere işe yarar.

Çok heyecanlı!

Dün oynadığımız seksek de çok eğlenceliydi. Ben bu oyunları çok sevdim.

Ben de ben de.

Yakaladım yakaladım. Can kazandım. Yaşasın!

Az sonra...

Kalabalık, bilgisayarını zor da olsa tamir etmeyi başardım. Artık rahatça kullanabilirsin.

Harika. Çok teşekkür ederim. Eline sağlık. Şimdi istersen bilgisayarla oynayabilirsin Balıkcın.

Arkadaşlarımla oynayabileceğim bu kadar güzel oyun varken neden oturup bilgisayarda oynayayım ki?

KUDÜS'Ü NE KADAR TANIYORSUNUZ?

1

Mescid-i Aksa
nerededir?

- A) Kudüs
- B) Cidde

2

Hiz. İbrahim
Peygamber'in kabri
Filistin'in hangi
şehrindedir?

- A) el-Halil
- B) Gazze

3

Hiz. Yakup
Peygamber hangi
oğlunu Filistin'de
Kenan diyarında
kaybetmiştir?

- A) Bünyamin
- B) Hiz. Yusuf

4

Kudüs'te yaşayan
hangi peygamber
kuşlarla
konuşup rüzgâra
hükmedebiliyordu?

- A) Hiz. Süleyman
- B) Hiz. İbrahim

5

İçinde Peygamber Efendimizin miraca çıkarken basarak yükseldiği kayanın da bulunduğu sarı kubbeli mescidin adı nedir?

- A) Kubbetü's-sahra
B) Silsile Minaresi

6

Peygamber Efendimizin isra ve miraç yolculuğunu anlatan ayet hangi surededir?

- A) Fatıha
B) İsra

7

Kudüs'ün ilk fatihi olarak da bilinen halife kimdir?

- A) Hz. Ebubekir
B) Hz. Ömer

8

Kudüs'ü Haçlıların işgalinden kurtaran hükümdar kimdir?

- A) Ertuğrul Gazi
B) Sultan Selahaddin-i Eyyubi

9

Filistin'de Moğolları Aynicalut Savaşı ile durduran devlet hangisidir?

- A) Memlûkler
B) Abbasiler

10

Yavuz Sultan Selim Han, Kudüs'ü hangi yıl Osmanlı topraklarına katmıştır?

- A) 1299
B) 1517

11

Hangi Osmanlı padişahı Kudüs'e tren yolu yaptırmıştır?

- A) Fatih Sultan Mehmet Han
B) Sultan II. Abdülhamid Han

12

Filistin'in işgal edilmesine seyirci kalan dünyaya küsüp sırtını dönen ünlü çizgi karakterin adı nedir?

- A) Hanzala
B) Halis

TÜRKİYE'NİN İLK VE EN BÜYÜK TABİAT TARİHİ MÜZESİ MTA ŞEHİT CUMA DAĞ TABİAT TARİHİ MÜZESİ

Bu ay gündem konumuz merak ve keşif olunca sizlerle tabiat tarihi müzesine gitmek istedik. Müzemizin adı, Maden Tetkik Arama (MTA) Şehit Cuma Dağ Tabiat Tarihi Müzesi. Bu müze Başkent Ankara'da bulunuyor. Haydi müzeyi keşfe çıkalım.

7 Şubat 1968 yılında açılan müzenin binası dört kattan oluşuyor. Giriş katında Güneş sistemi, bilim küresi ve üç boyutlu görüntülemeyle uzayın gözlemlendiği planetaryum bölümü bulunmaktadır.

Ayrıca görme engelliler için özel olarak hazırlanan kısım da bu katta yer almaktadır. Maden Tetkik Arama (MTA) Müzesi, Türkiye'de görme engellilere yönelik bir bölümü olan ilk müzedir.

Birinci katta, omurgalı ve omurgasız hayvanların fosilleri yer alır. Aynı zamanda bitki fosilleri, 140 milyon yıl öncesinde yaşamış dinazor iskeleti, 3500 yıl öncesine ait Maraş Fili iskeleti, uzun balina iskeleti de bu kattadır. Karstik mağara modeli, yazının bulunmasından önceki dönemde yaşayan insanların kullandığı eşyalar, Türkiye'de bulunan bitki ve hayvanlara ait yaşam alanlarının canlandırılması ile oluşturulan bölüm de ilgi çekmektedir.

İkinci katta; Türkiye'de madencilik tarihiyle ilgili örnekler, yurt içi ve yurt dışından getirilen süs taşları, mineraller, kayalar, kristaller bulunmaktadır. Üçüncü katta ise 2017 yılında açılmış olan Bilim Tüneli vardır. Burada deniz altındaki hayvan ve bitkilerin türleri, ülkemizin jeolojik miras bölümleri incelenebilmektedir.

Müzei sanal olarak ziyaret etmek için <https://sanaltur.mta.gov.tr/> adresine bakabilirsiniz.

GÖZÜMÜZÜN KALKANI KIRPIKLERİMİZ

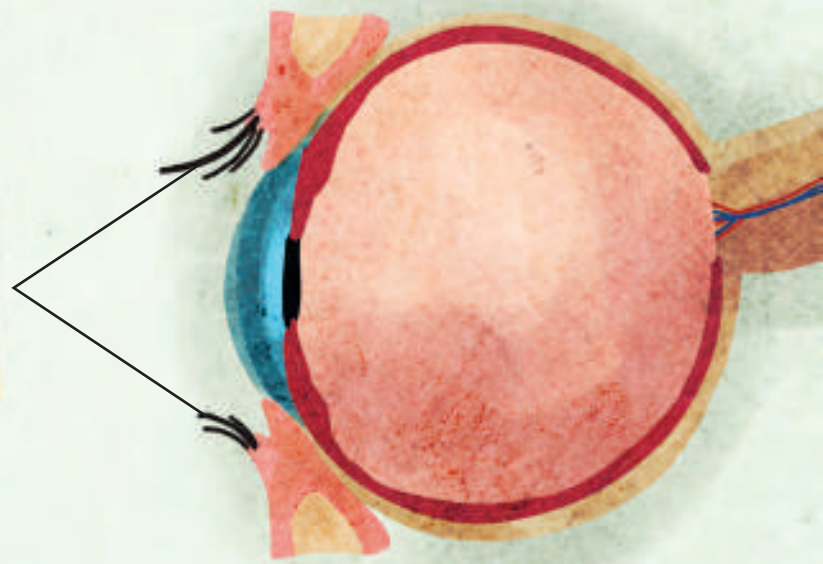
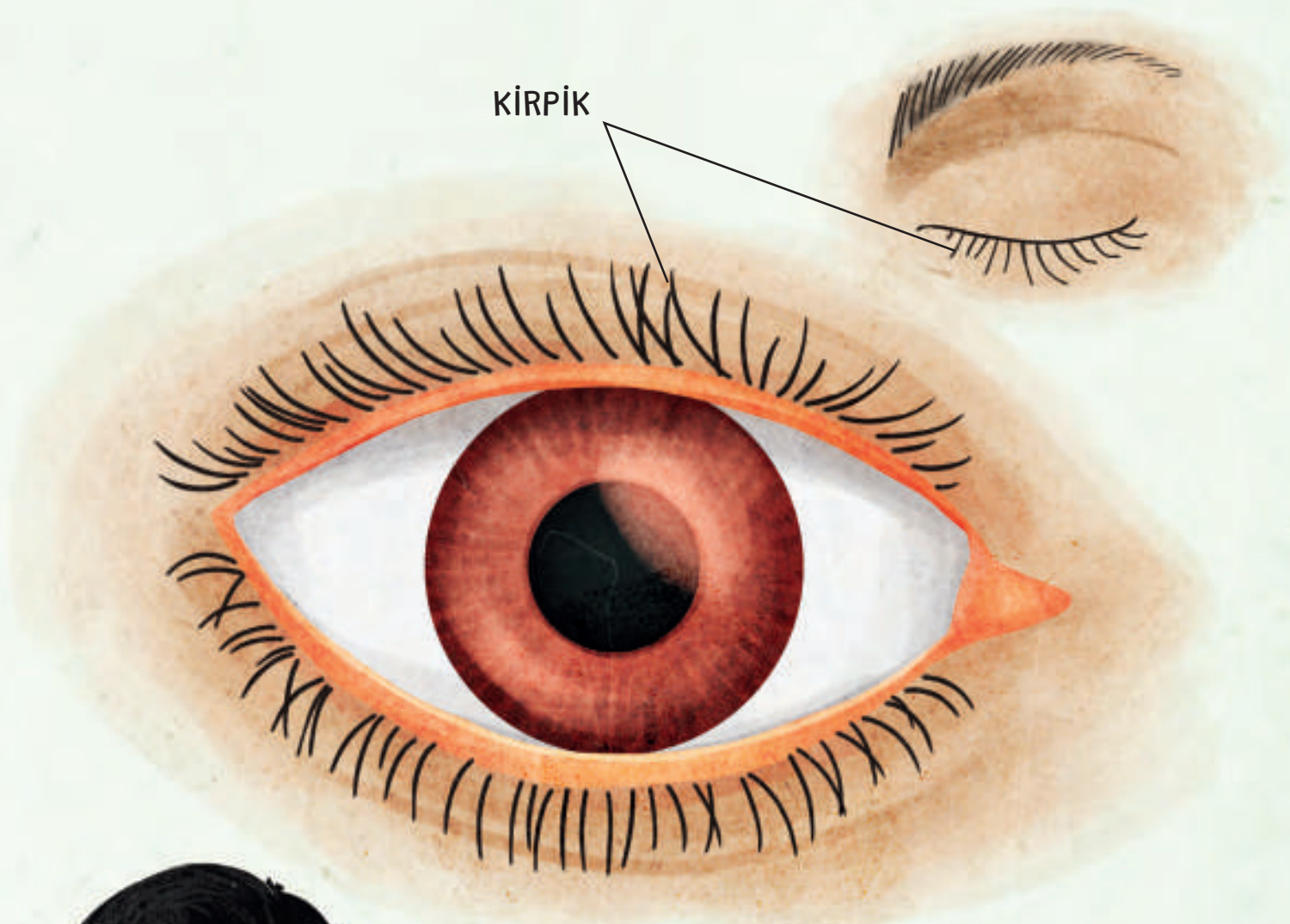
Kardeşimin geçen gün gözü acımaya başladı. Gözümü açamıyorum, çok acıyor diye başladı sızlanmaya. Annem gözüne baktığında kirpik olduğunu söyledi. Temiz bir peçeteye kirpiği aldı ve kardeşim rahatladı. Göz benim için çok büyüleyici bir organ ama kirpik ne işe yarıyordu? Akşam odama çekilince bu konuda araştırma yapmaya karar verdim.

Kirpiği araştırırken karşıma ilk çıkan bilgi kirpiğin gözün alt ve üst kapağında bulunmasıydı. Hahaha, bunu herkes bilir zaten, Bana daha ilgi çekici ve benim bilmediğim bilgiler gerekiyordu. Bunları düşünürken birden odamın kapısında babamın sesini duydum. Babamı hemen odama çağırdım ve kirpikle ilgili araştırma yaptığımı ama farklı bir bilgi bulamadığımı söyledim. Babam biraz düşündü ve bak dedi, kirpik... Hecele kir-pik... İlk hecesinde kir var o sebeple gözü kirden tozdan korur. Aslında kirpiklerimiz gözümüzün kalkanıdır.

Babam bana çok pratik bir şey öğretmişti. Eeeeeet... Ben kirpik kelimesinde önce r mi yoksa p mi geliyor hep karıştırıyordum. Babam sayesinde bunu da öğrenmiş oldum. Sonra babam elini gözüne doğru yaklaştırdı, dedi. Elimi gözüme yaklaştırdım. Yaklaştırdıncaya kirpiklerim hemen kapandı. Demek ki göz bir tehlikeyle karşılaştığında kirpikler gözün kapanmasını sağlıyordu. Babam sayesinde kirpiğin nasıl yazıldığını ve ne işe yaradığını ayrıntısıyla öğrenmiştim. Şimdi rahatça uyuyabilirdim.

KİRPİK

Korku Susuzluk

Ailece akşam yemeğini yedik ve hep beraber oturuyorduk. Sanırım dolma biberleri biraz fazla doldurmuşum mideme. Dolaptan aldığım maden suyuyla dolma biber madenine dönen midemi rahatlatmaya çalışıyordum. O sırada televizyonda bir haber çıktı. Son zamanlardaki en kurak dönemin yaşandığından ve barajların kritik seviyelere düştüğünden bahsediyordu. Önlem alınması için çalışmalar başlatıldığı ve herkesin suyu dikkatli kullanması gerektiği de haberde verilen bilgiler arasında yer alıyordu.

Haberi duyan ailem tedirgin oldu ve herkes olaya kendi açısından bakmaya başladı. Babam elindeki çaya baktı, su olmazsa çay da olmazdı. Ben elimdeki maden suyuna baktım, su olmazsa maden suyu da olmazdı. Ablam ise susuz kalma ihtimalinden o kadar korktu ki ağlamaklı oldu.

Herkes derin düşüncelere dalmışken babam çay bardağında kalan son çayı da içti ve bir konuşma yaptı:

-Haberleri duydunuz. Bizim de bu konuda üzerimize düşeni yapmamız gerekiyor. Kaybedecek vaktimiz yok. Oğlum boş bir kâğıt ve kalem getir, vakit kaybetmeden hemen önlemlere başlayalım.

Konunun kâğıt kalemle ne alakası vardı anlayamamıştım. Hemen odama koşup kâğıt ve kalem getirdim.

Babam kâğıdı alıp ufak not kâğıtları hâline getirdi. Hepimiz şaşkın bakışlarla babamı izliyorduk. Ufak not kâğıtları hâline getirdiği kâğıtlardan hepimize birer tane verdi ve şöyle söyledi:

-Her konuda olması gerektiği gibi, düzelmeye ve düzeltmeye önce kendimizden başlayacağız. Şimdi bir beyin fırtınası yapacağız ve herkes evimizdeki suyu nasıl tasarruflu kullanabileceğimize dair fikrini kâğıda yazacak. Sonra da bu fikirleri hep beraber puanlayacağız ve en çok puan alan fikrin sahibine bir ödülüm olacak.

Babamın ortaya attığı bu fikri hep beraber çok beğenmiştik. Ödül işi de hiç fena değildi.

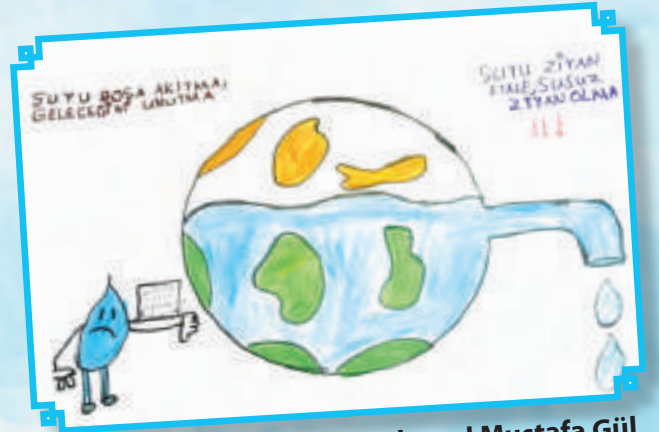

Herkes biraz düşündükten sonra babam da dâhil olmak üzere kâğıtlara fikrimizi yazdık. Ardından babam teker teker açtı. Kâğıtlarda sırasıyla şöyle yazıyordu:

- 1) Evde akıtan musluk varsa tamir edelim.
- 2) Abdest almak ya da banyo yapmak için sıcak suyun gelmesini beklerken, boşa akan suyun altına bir kova koyalım ve o su ile balkondaki çiçekleri sulayalım.
- 3) Bulaşık makinesi de çamaşır makinesi de tam dolmadan çalıştırılmasın.
- 4) Diş fırçalarken fırçalama esnasında ya da el yıkarken ellerin sabunlanması esnasında suyu kapatalım. Suyu durulama yapılacağı zaman açalım.

Tüm fikirleri beş puan üzerinden oyladık. Hepsini de çok beğendik ve fikirlerin tamamı tam puan aldı. Ayrıca hemen uygulanması için de anlaştık. Fikirlerin hepsi tam puan alınca babamın ödülü tüm aileye verilmek üzere değişti. Ayrıca babam bana da bir sürpriz yapıp tatlı sözü verdi. Fikrimi yazdığım kâğıdın arkasına bir de slogan yazmıştım. Babam okudu ve çok beğendi. İşte bana tatlı kazandıran o slogan:

**“Korku susuzluksa
Koru doğayı susuzluktan.”**

Mahmud Mustafa Gül

Bu hikâye, Sizden Gelenler köşesinde geçen ay yayımladığımız yukarıda gördüğünüz resimden yola çıkılarak yazılmıştır.

Uzay Araçları Roketler

Roketler; çeşitli amaçlarla uzaya gönderilen hava araçlarıdır. Genellikle; motor, yakıt ve egzozdan oluşan silindirik yapıdadır. Havaya gereksinim duymadan, hareket yönünün tersine sıcak gaz püskürterek hareket ederler. Roketler, uyduları atmosfer dışına çıkarmak ve uzay araştırmaları yapmak gibi çeşitli alanlarda kullanılırlar.

Roketler, uzaya, fırlatma rampalarından gönderilir. Uydular, roketlere konularak uzaya fırlatılır. Roket fırlatılırken altından dumanlar çıkar. Bunlar, roketi iten kuvvetten kaynaklanan duman, alev ve sıcak gazlardır. Bu sıcak gazlar ve dumanlar, yere doğru bir kuvvet uygular. Bunun üzerine roket yerden kalkarak ters yönde hareket etmeye başlar. Roketler, içindeki aracı bıraktıktan sonra dünyaya geri dönerler. Türkiye, 15 Nisan 2023'te ilk yerli uydumuz İMECE'yi fırlatmıştır.

ÇÖPÇÜ BALIĞIM

-Buralardaydı, diyorum. Nereye gitmiş olabilir ki? Sabah görmüştüm onu. Gayet iyiydi. Kıyıya köşeye iyice göz gezdiriyorum. Yok! Hay Allah, nerede olabilir ki? Gözlerimi dört açıp tekrar tekrar bakıyorum. Sanki sesimi duyunca başını uzatıp cevap verecek. "Buradayım bak, hiçbir yere gitmedim. Buradayım işte." diye. Ama öyle bir şey de mümkün değil. Nasıl ses versin bana?

Telaşlı sesim annemi de endişelendirmiş olmalı ki mutfaktan seslendi:

-Ne arıyorsun oğlum? Neyi bulamıyorsun?

-Çöpçülerden biri kayıp anne. Bulamıyorum şimdi. Sabahleyin buralardaydı. Görmüştüm, iyi hatırlıyorum. Ama şimdi yok!

-Çöpçülerden biri mi? Kimden söz ediyorsun, anlayamadım.

Annem ıslak ellerini kurulayarak mutfaktan yanıma geldi. Ben hâlâ elimdeki süzgeçle akvaryumu ağır ağır dikkatle karıştırıyordum. Niyetim suyunu biraz bulanık gördüğüm akvaryumu temizlemektir. Her zamanki gibi önce balıklarımı küçük fanusa geçirmiştim ama çöpçü balıklarımın biri kayıptı işte. Ne kadar aradıysam da boşunaydı sanki.

Akvaryumun içindeki Japon balıklarına, diğer balıklara soracak oluyordum. "Arkadaşınız nerede? O çok küçüktü. Şimdi nerede olabilir? Onu en son ne zaman gördünüz?" Balıklarımın bana cevap vermelerini nasıl isterdim.

Akvaryumun suyunu ağır ağır boşalttım. Sıra akvaryumun dibindeki taşları yıkamaya gelmişti. Renkli taşlara eklediğim deniz kabuklarını da toplarken kayıp çöpçü balığımı unutmuş değildim. Deniz kabuklarından birini elime alırken içinde küçük bir hareketlilik gördüm sanki. Küçük bir hareket... Evet, evet, iyice baktım, hareket eden küçücük bir kuyruk gördüm içinde. Bu benim kayıp, minik balığım işte. Ama ne ileri ne geri gidiyor. Sadece çırpınıyor. Deniz kabuğunun kıvrımına sıkışıp kalmış.

-Buldum anne. Onu buldum, diye bağırdım. Annem tekrar yanıma geldi. Meraklı gözlerle sordu:

-Hani nerede? Nerede buldun onu?

-İşte bunun içinde. Ama çıkaramıyorum, diyerek küçük deniz kabuğunu gösterdim. Sadece kuyruğunun ucu görünüyör.

Deniz kabuğunu kırmayı düşündüm bir an. Sonra vazgeçtim. Bu şekilde balığıma zarar verebilir onu tamamen kaybedebilirdim.

Peki, o zaman kendi kendine de çıkamıyorsa onu sıkıştığı yerden nasıl çıkaracaktım?

Masada gözüme çarpan kalemi aldım. Hafifçe bir tarafından iteler gibi yaptım. İçim rahat değildi. Balığım bu şekilde de zarar görebilirdi. O yöntemi de rafa kaldırdım.

Nasılsa birden üflemek geldi aklıma. Püfff, püff... Deniz kabuğuna bir kere daha üfleyince minik balığım fırladı içinden! Kurtuldu şükür! Kolları olsa sevinçle sarılacağım sanki. Bir çırpıda arkadaşlarının yanına aldım.

O günkü akvaryum temizliğim, diğerlerine göre daha yorucu ve uzun süren bir temizlik olmuştu.

Annem kurtarma operasyonundaki gayretimden dolayı beni tebrik etti. "Sözünde durmanı, görevini en iyi şekilde yapmanı, merhametli olmanı her zaman takdir ediyorum. Seni çok seviyorum." dedi.

Anneme sınıksarı sarılırken gözüm akvaryumda balıklarımdaydı. Yavaş yavaş, daha dikkatli, bir yerlere sıkışmadan daha dikkatli ol küçük balığım, diyordum. Kim bilir duyardı belki beni...

KUĞU

Kuğular, ördekgiller ailesinin en büyük türüdür. Kanat açıklığı 3 metredir. Güçlü ve büyük kanatları saatte 100 km hızla uçmalarını sağlar. Göl, nehir ve sulak alanlarda yaşarlar. Perdeli yapıda olan ayakları sayesinde suda hızlı hareket ederler. Yaprak ve bitkilerle beslenen otçul hayvanlardır. Uzun boyunları ile suyun altındaki bitkilerin köklerini kolayca yiyebilir.

Kuğular yuvalarını yaprakların üzerine yapar. Yumurtalarını da oraya bırakırlar. Dünyaya gelen yavru, gri ve kahverengi renktedir. Kısa bir zamanda yüzmeyi ve uçmayı öğrenir.

Yavru kuğular büyüdükçe tüyleri beyazlamaya ve çoğalmaya başlar. Yetişkin bir kuğuda 25.000'e yakın tüy vardır. Tüylerinde bulunan yağ dokusu sayesinde ılsansa bile batmadan yoluna devam edebilir. Kuğu, yavruları bir tehditle karşılaştığında tıslayarak ve hızla kanat çırparak tehlikeyi uzaklaştırır.

Hava soğumaya başladığında sıcak yerlere göç ederler. Peki, binlerce kilometre süren bu yolculukta hiç yorulmazlar mı?

Göç esnasında oldukça yüksekte uçan kuğu sürüsü V şeklinde yol alır. En önde sürüye liderlik yapan kuş yorulduğunda arka sıraya geçer. Arka sıradaki kuş liderliği devralır. Böylece hem daha az yorulur hem de rüzgârdan daha az etkilenirler.

Kuğuların ortalama ömrü 30 yıldır. Son zamanlarda su kaynaklarının azalması sebebiyle yaşam alanları gittikçe azalmaktadır.

KELAYNAK KUŞLARI

Benim adım dürbün. Uzakları yakın ederim. Bazen gökyüzünü izlersiniz benimle bazen de diyardan diyara göçen kuşları seyredersiniz. En çok da kuşları izlemeyi sever insanlar. Görevim uzakları yakın etmek ama bu defa görevimi uzakları yakın etmekte değil de göz ardı ettiğimiz gerçekleri sizlere göstermek için kullanacağım.

Yeşiliyle, mavisiyle, rengârenk cıvı cıvı çiçekleriyle dünyamız ne kadar güzel bir yer değil mi? Ancak çevre bilinci olmayan insanlar bu güzel dünyamızı bilinçsizce kirletebiliyor.

Dünyada yaşayan tek canlı türü biz olmadığımız için bu kirlilikten diğer canlılar da etkileniyor. Etkilenmekle kalmıyor. Hatta bazılarının soyu tükenme tehlikesi altında. Maalesef ki ülkemizde de bu tehlikeye maruz kalmış canlılar bulunuyor.

Soyu tükenme tehlikesi altında olan canlılardan birisi de kelaynak kuşları. Bir göçmen tür olan kelaynak kuşlarının sayısı yıllar evvel öylesine azaldı ki neredeyse soyları tükenmek üzereydi. Ancak kuşlar koruma altına alındı ve neyse ki sayıları epeyce arttı. Ama henüz yeterli sayıya ulaşmadılar.

Şu anki durum bile kelaynak kuşları için sevindirici. Kelaynak kuşlarının sayısı arttı ancak ya diğerleri? Ekosistemi bir yapboz şeklinde düşünürseniz hepimiz bu yapbozun birer parçasıyız. Tek bir parçası dahi eksik olsa yapboz eksik kalır. Öyleyse hiç bir parçayı kaybetmemeliyiz. Evet, kelaynak kuşları koruma altına alınarak tükenmekten kurtuldu. Ancak binlerce canlı türü var. Onların yaşam alanları kirletilerek yok edilirse soyları tükenme tehlikesine girecek.

Onun için çevreyi temiz tutmaya önce kendimiz başlamalıyız. Unutmayalım biz değişirsek dünya değişir. Şimdi yeniden dürbünü elinize alıp göğe bakmanızı rica ediyorum. Harika gökyüzümüzde yüzlerce kuş türü süzülerek uçabilsin diye çevreyi temiz tutmak bizim de doğaya karşı sorumluluğumuzdur.

TOPRAK DOSTU KİMİ

Dünyamızı sadece diğer insanlarla değil, çeşitli bitki ve hayvanlarla da paylaşıyoruz. Bu canlıların bazıları gözle görülmeyecek kadar küçüktür. Neyse ki hikâyemizin kahramanını görebiliyoruz. Onunla daha çok bağ, bahçe veya tarla gibi yerlerde karşılaşıyoruz.

Kimden mi bahsediyorum? Tabii ki solucan Kimi'den...

Kimi, çok çalışkan bir solucandı. Toprağın altındaki işlerini bitirince başını dışarı çıkarıp etrafa bakındı. Yemyeşil ağaçları, çiçeklerle bezenmiş kırları, neşeye uçan arı ve kelebekleri gördü.

“Aman Allah’ım, bu ne güzellik!” dedi.

Onun sesini duyan bir bal arısı, küstüm çiçeğinin üstüne kondu.

“Evet, güzel olduğumu ben de biliyorum!” diye kasıldı, yani biraz gururlandı bal arısı. Sonra Kimi’ye dönerek:

“Biliyor musun, dedi. Ben ve arkadaşlarım çok çalışkan arıyız. Çiçeklerden topladığımız polenler ile bal yapıyoruz.”

Kimi “Öyle mi? Çok güzel! Ben ve arkadaşlarım da çok çalışkan solucanlarız. Her gün toprağın içinde küçük tüneller açıyoruz. Bu tüneller sayesinde toprak havalanıyor. Böylelikle yağmur suyu ta derinlere kadar iniyor.” dedi.

Bal arısı, onun sözlerini pek önemsemedi:

“Sen ve arkadaşların, daha başka ne işe yararsınız ki!” diyerek havalandı.

Kimi, arının bu kaba davranışına çok üzüldü. Arkadaşlarının yanına dönmek için tekrar toprağın altına gireceği sırada bir ses duydu:

“İmdat, kurtarın beni. Kimse yok mu? İmdat, imdat!”

Belli ki birinin yardıma ihtiyacı vardı. Kimi, sesin geldiği yöne doğru bakınca bir de ne görsün! Az önce konuştuğu arı, aniden esen rüzgârda dengesini kaybettiği için yere düşmüştü. Üstelik düştüğü yer bir bataklıkta. Bal arısı bu bataklıktan kurtulmak için çırpındıkça daha da dibe batıyordu.

Kimi, hemen toprağın altına girip küçük bir tünel açtı. Bu tüneli kullanarak bal arısının yanına kadar geldi. Bal arısı, onu görür görmez sevinçle haykırdı:

“Beni kurtarmak için mi geldin?”

Kimi, güler yüzle “Evet!” dedi. Sonra onun etrafında kıvrılarak dönmeye başladı. O döndükçe çamurumsu toprak yukarıya doğru çıkıyordu. Bal arısı da toprakla birlikte yükseldi, yükseldi, yükseldi... Ve en sonunda kurtuldu. O sevinçle kanatlarına yapışan bataklık çamurunu temizlemeye başladı. Kimi, tam gitmek üzereyken bal arısı:

“Hey! Solucan kardeş, az önceki kaba davranışından dolayı utanıyorum. Senin açtığın tünel sayesinde bataklıktan kurtuldum. Düşüncesizce hareket ettiğim için senden özür dilerim.” dedi.

Kimi de “Bir şey değil.” diyerek tünelin içine girdi.

O günden sonra da arkadaşlarıyla toprağı havalandırmaya devam etti.

HASTALIKLARIN KÜÇÜK SEBEPLERİ MIKROPLAR

Bazen ateşimizin çıkmasına bazen de ağrılar çekmemize neyin sebep olduğunu biliyor musunuz?

Mikroplar. Peki, mikropların ne olduğunu biliyor musunuz?

Mikroplar çıplak gözle görülemeyecek kadar küçük organizmalardır. Mikroskopla görülebilen, virüs, bakteri, parazit gibi yapılara genel olarak bu ismi veririz.

Mikroplar, en olmadık yerlerde ve şartlarda yaşayabilir. Özellikle nemli, kirli yüzeylerle iyi pişmemiş yiyecekler üzerinde. Bazen solunum yoluyla burnumuzdan bazen de dokunarak ellerimizden ve ağızımızdan mikroplar vücudumuza girebilir. Buna karşılık bağışıklık sistemimiz bizim için mikroplarla savaşır ve hasta olmamızı engellemeye çalışır. Biz de ellerimizi temiz tutmalı, sağlıklı beslenmeli ve çevremizin temiz olmasına özen göstermeliyiz. Böylece bağışıklık sistemimize yardım etmiş ve hastalıklardan korunmuş oluruz.

Peki, insanların mikropları ilk olarak nasıl keşfettiğini biliyor musunuz?

Hepimiz Fatih Sultan Mehmed'in hocası Akşemseddin'i tanıyoruz değil mi?

Ayasofya'da kılınan ilk cuma namazında hutbeyi okuyan kişi Akşemseddin'dir. Akşemseddin, Fatih Sultan Mehmed'i yetiştiren hocalardan biridir. Hem dinî ilimlerle ilgilenmiş hem de iyi bir tıp eğitimi almıştır. Bulaşıcı hastalıklar üzerine araştırmalar yapmıştır. Bu araştırmalarını kaleme aldığı **Maddetü'l-Hayat** isimli eseri, Edirne'deki Sultan II. Bayezid Külliyesi Tıp Medresesi başta olmak üzere Osmanlı'daki birçok tıp medresesinde ders kitabı olarak okutulmuştur.

O, bu kitabında "Hastalıkların insanlarda teker teker ortaya çıktığını zannetmek yanlıştır. Hastalık insandan insana bulaşarak geçer. Bu bulaşma gözle görülemeyecek kadar küçük, bitkilerin tohumları gibi canlı tohumlar vasıtasıyla olur." demiştir.

Akşemseddin, tıp tarihinde hastalıkların gözle görülemeyecek kadar küçük mikroplar aracılığıyla ortaya çıktığından bahseden ilk âlimdir. Bu mikropların insandan insana geçtiğini söyleyerek bulaşma tezini de o ortaya atmıştır. Mikropların insan vücudundaki kuluçka ve gelişim sürecini de açıklamıştır. Bu bilgiler insanların nasıl hasta oluruz sorusunu cevaplamak için çok önemlidir.

Akşemseddin'den çok sonra Batılı bilim adamları da mikropların varlığından söz etmiştir. Ama Akşemseddin bunlardan çok daha önce mikrobu tanımlayıp "**mikrobu bulan ilk kişi**" olarak adını bilim tarihine yazdırmıştır.

NASIL HASTA OLURUZ?

Mikropların olduğu bir yüzeye temas ederiz. Bazen sınıfın kapısı bazen cep telefonu bazen de hasta bir arkadaşımızın öksürük ya da hapşırığı... Böylece mikroplar vücudumuza girer ve burada biraz zaman geçirek bağışıklık sistemimizi zayıflatmaya çalışır. Geçen bu süreye kuluçka dönemi denir. Kuluçka döneminden sonra hastalığımız şiddetlenir. Birkaç gün çok hasta oluruz. Sonrasında bağışıklık sistemimiz bu hastalığı iyice tanımış olur, aldığımız takviye gıdalar ve ilaçlarla da hastalığı yenebilecek gücü toplar. Biz de iyileşiriz.

Aşağıdaki sayfada bir deyimden kelimelemlerinin anlamları yer almakta. Anlamlarına bakarak kelimelemleri gösterilen boşluklara yazın. Deyimin anlamını da sayfanın altında göreceksiniz.

1

Yer altında yaşayan, altı bacaklı, boğumlu vücut yapısına sahip, genellikle siyah renkte olan ve çalışkanlığı ile ünlenen minik hayvan.

Y I

2

B İ L E

3

Birinin fiziki veya manevi olarak incinmesine sebep olmak.

M E M E K

Atalarımız Ne Demek İstemiş?

Hiçbirimiz bilerek ve isteyerek etrafımızdaki canlılara zarar vermeyiz. Bazılarımız buna daha çok özen gösterirler. Sobaya odun atmadan önce üzerinde belki böcek vardır diye odunları kovaya birkaç kez vurmamak bunun en güzel örneklerindedir. Yerde gezen minik canlılar zarar görmesin diye dikkatlice yürümek de buna örnektir. Yukarıdaki deyim de herkese şefkat ve merhametle yaklaşmayı ve zarar görmesin diye büyük bir dikkatle hareket etmeyi ifade eder.

NEZAKET İLE NEZİHA

Küçük Nezaket, adının hakkını veren bir çocuktur. Her zaman nazik, kibar ve saygılıydı. Arkadaşları onunla vakit geçirmeyi severdi. Onun en iyi arkadaşı Neziha'ydı.

O gün Nezaket arkadaşı Nezihalara ziyarete gitmişti. Kapı zilini çaldı. Arkadaşı kapıyı açtı. Nezaket arkadaşına "Merhaba nasılsın?" dedi. Neziha, misafirini soğuk bir yüz ifadesi ve kuru bir merhabayla içeri aldı. Nezaket, arkadaşının davranışındaki soğukluğu hissetti. Bu duruma anlam veremedi. Onun bir şeye canının sıkılmış olabileceğini düşündü. Tebessümle ona "Ne oldu, geldiğime sevinmedin mi yoksa!" dedi. Ardından "Biliyor musun bugün yeni bir şey öğrendim." Neziha hâlâ somurtkan bir edayla "Yine ne öğrendin acaba?" dedi.

Nezaket arkadaşını daha önce hiç bu hâlde görmemişti. Şaşkınlığını gizleyemedi. Yumuşak bir edayla "Arkadaşım neden böyle neşen yok? Neden tavırlısın? Sana karşı kırıcı bir şey mi yaptım?" dedi. Neziha cevap vermedi.

Neziha'nın o gün sabah kahvaltıda en sevdiği bardağı kazayla kırılmıştı. Bu yüzden canının sıkın olduğunu nedense arkadaşına söylemek istememişti. Arkadaşının ilgisini çekmek için Nezaket "Şey! Senin adının anlamıyla benimki yakınmış biliyor musun?" Neziha "Neymiş peki?" diyerek konuşmaya başladı. "Nezaket'in anlamı kibar nazik; Neziha'nın ise temiz,

ahlaklı demekmiş." Neziha, huysuzca omuz silkerek "Hımm tamam. Neyse ne! Haydi hemen oynamaya başlayalım." dedi. Nezaket arkadaşının bugünkü hâline üzülyordu. Beraber oyuna başlamışlardı. Bir müddet sonra Neziha'nın kızgınlığı geçti ve arkadaşı Nezaket'e "Bugün en sevdiğim bardağım kırıldı. O yüzden böyle davranıyordum. Böyle yapmamalıydım. Özür dilerim. Anlayışlı davrandığın için de teşekkür ederim." dedi.

Nezaket ile Neziha gülümseyerek oyunlarına devam ettiler ve dostluklarını pekiştirdiler.

DOLUNAY

İŞLERİN
YOLUNDA
OLMASINA
SEVİNDİM.

ALLAH, AY'I YILLARIN
SAYISINI VE VAKİTLERİN
HESABINI BİLMEMİZ İÇİN
BU ŞEKİLDE YARATMIŞTIR
ÇOCUKLAR.

AY ÖNCE GÖKYÜZÜNDE ÂDETA
GÖRÜNMEYECEK KADAR İNCEDİR. BU
HÂLİNE "YENİ AY" DENİR. SONRA BİRAZ
DAHA BÜYÜR VE "HİLAL" HÂLİNE DÖNÜŞÜR.

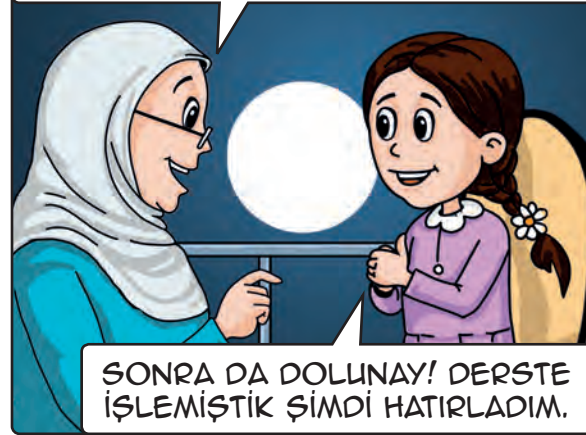

AAA BEN HİLALİ BİLİYORUM,
BAYRAĞIMIZDAKİ GİBİ.

İŞTE BU!
HEMEN DE
ANLAR BENİM
KIZIM.

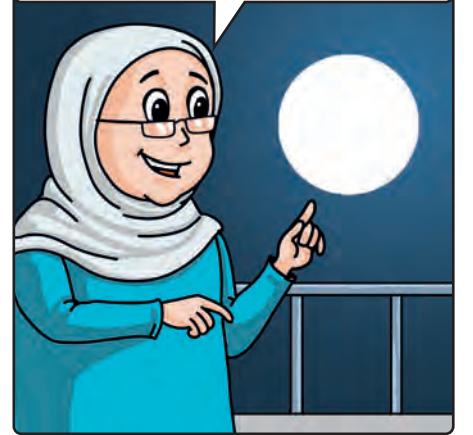

SONRA "İLK DÖRDÜN" DENİLEN
YARIM DAİRE ŞEKLİNİ ALIR VE
GİDEREK BÜYÜR "ŞİŞKİN AY" OLUR.

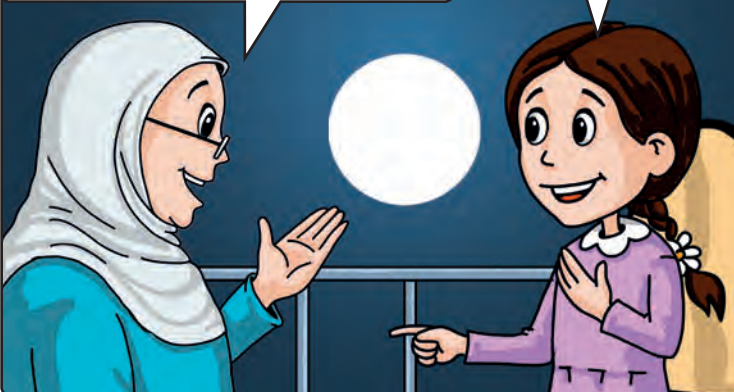

SONRA DA DOLUNAY! DERSTE
İŞLEMİŞTİK ŞİMDİ HATIRLADIM.

AY'IN EN PARLAK HÂLİ
DOLUNAYDIR ÇOCUKLAR.
ŞİMDİ GÖRDÜĞÜNÜZ GİBİ.

AY, BİRER HAFTALIK
DÖNEMLER HÂLİNDE DÖRT
EVRESİNİ TAMAMLAR VE
SONUNDA YİNE BAŞTAKİ
HÂLİNE DÖNER.

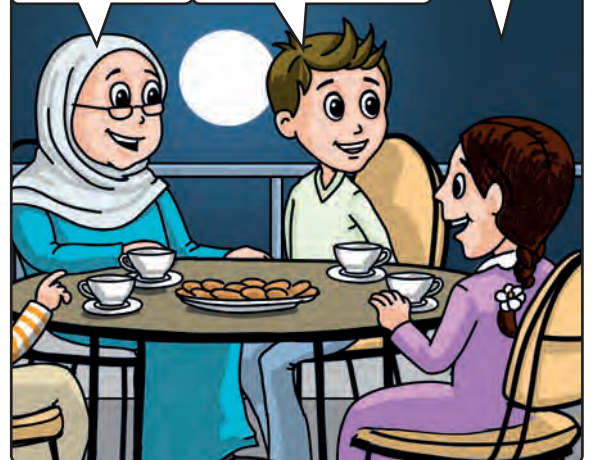

DÖRT HAFTALIK
ZAMAN BİRİMİNE
BU YÜZDEN Mİ
AY DİYORUZ?

EVET, TAM
ÜSTÜNE
BASTIN!

AYAĞINI ÇEK
ZEYNEP! HAH
HAH HAA!

ÇOK
KOMİK!

ATATÜRK'ÜN VEFATI

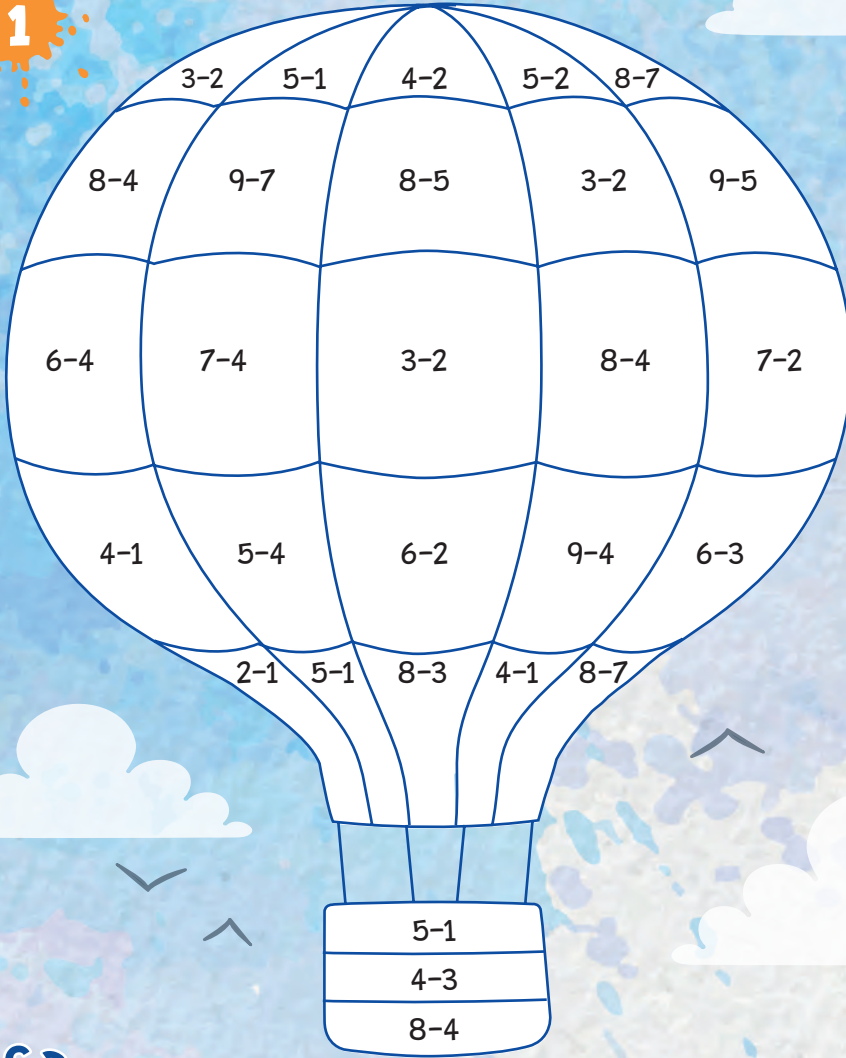
Bu ayın 10'u, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün aramızdan ayrılışının 85. yıl dönümü. Atatürk, son yıllarını dahi Türkiye'nin sorunlarıyla ilgilenererek geçirdi. Hastalığının ilk belirtisi 1937'de Yalova'da iken ortaya çıktı. O dönem Hatay'da Fransız düşman birlikleri bulunmaktaydı. Hastalığına rağmen Mersin'e doğru uzun bir yolculuğa çıktı. Bu yolculuk hastalığını iyice ilerletti. Hatay'ın işgalden kurtulup ana vatana katılmasını çok istiyordu. Bunun için çalışıyordu. Ancak Hatay, ana vatana 1939'da katıldığı için Atatürk maalesef bu olaya şahit olamadı.

1938 yazında dinlenmek üzere Dolmabahçe Sarayı'na geçti. Burada istirahat ederken durumu el vermediği için Ankara'da düzenlenen Cumhuriyet'in 15. yıl dönümü kutlamalarına katılamadı. Fakat bir mesaj gönderdi.

Mesajında "Zaferleri ve mazisi insanlık tarihi ile başlayan, her zaman zaferlerle beraber medeniyet nurlarını taşıyan kahraman Türk ordusu!" sözü ile Türk Ordusu'nun önemini belirtti. Atatürk, 1 Kasım 1938'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılış töreni için bir açılış konuşması hazırladı. Bu konuşmasında; gençliğin millî şuurlu ve modern kültürlü olarak yetişmesi için İstanbul Üniversitesi'nin geliştirilmesinin gerektiğini ve Ankara Üniversitesi'nin tamamlanması için çalışmaların devam ettiğini belirtti. Türk Tarih ve Türk Dil Kurumlarının çalışmalarından duyduğu memnuniyeti açıkladı. Vefatından birkaç ay önce vasiyetini yazıp, servetinin büyük bir kısmını çok önem verdiği Türk Tarih ve Türk Dil Kurumu'na bağışladı. Günler geçtikçe Atatürk'ün hastalığı şiddetlendi ve 10 Kasım günü saat 9'u 5 geçte Dolmabahçe Sarayı'nda aramızdan ayrıldı.

Bulmaca
1

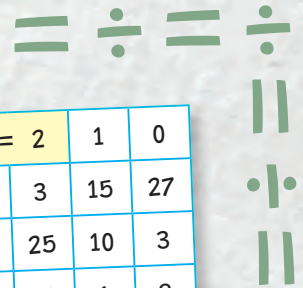
Yanda verilen balondaki işlemleri yapın. Bulduğunuz sonuçları aşağıdaki renklere göre boyayın.

Bulmaca
2

$6 \div 3 = 2$ $30 \div 3 = \square$ $18 \div 3 = \square$
 $9 \div 3 = \square$ $60 \div 3 = \square$ $45 \div 3 = \square$
 $27 \div 3 = \square$ $39 \div 3 = \square$ $42 \div 3 = \square$

19	3	45	4	5	$6 \div 3 = 2$	1	0		
42	21	30	25	9	8	4	3	15	27
80	9	3	3	20	9	8	25	10	3
39	20	10	15	45	3	15	20	1	9
3	8	5	42	25	8	9	3	2	1
13	4	10	3	5	0	13	8	10	2
4	8	5	14	60	3	20	2	3	3
9	18	3	6	25	3	4	9	18	5

Yukarıda verilen işlemlerin sonuçlarını yazın. Sonra işlemler ve sonuçlarının tablodaki yerlerini bulun. Örnek olarak bir tanesini verdik.

HANGİSİ?

Bir okula Hümeýra, Canan, Dilek, Ahmet, Erdem isiminde beş yeni öğretmen gelmiştir. Bu beş öğretmenin gireceği dersleri, okul müdürü branşlara göre ayırmış ve ders programı düzenlemiştir. Bu branşlar Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleridir. İpuçlarına göre hangi öğretmen hangi derse girmektedir?

İpuçları

Canan Hanım, insanların yanlış telaffuz ettiği kelimeleri hem derste hem de günlük hayatta düzeltmektedir.

Matematik ve Fen Bilimleri derslerine giren hocalar erkektir.

Ahmet Bey, dersleri laboratuvarında işlemektedir.

Okul müdürü, Dilek Hanım'dan üç aylar ve ramazan ayı geldiğinde okul panosunu kullanmasını istemiştir.

Hümeyra Hanım okulda küçük bir odayı harita odası olarak kullanmak istemiştir.

KÜTÜPHANELİ APARTMAN SAKINLERİ

Akif, Faruk, Melih ve Tuğrul aynı apartmanda oturan 4 arkadaşdır. Oturdukları apartman 5 katlıdır. Bu apartmanda oturan aileler, 5. katın tamamını kütüphaneye çevirmiştir. Apartman sakinleri, bazen burada bir araya gelip kitap toplantıları yaparken bazen çocukları burada kitap okumakta ve ders çalışmaktadır. Apartman toplantıları da bu katta yapılmaktadır.

- 5 katlı olan bu binada her katta iki daire vardır.
- Melih, her sabah namazdan sonra hava aydınlanınca, 5. kata ders çalışmak için çıkmaktadır.
- Akif, Melih'le birlikte yukarı çıkmak istese de hep uyuyakalmaktadır.
- Turgut da kitap okumak için bazen aynı saatlerde kütüphaneye gitmektedir.
- Bir sabah, Melih yukarı çıkarken Turgut'un ayakkabılarını giydiğini görmüştür. Turgut'un ayakkabılarını giymesini izlerken aynı zamanda Akif'in evinin zilini çalmıştır. Akif'in annesi, oğlunun uyduğunu söyleyince Turgut ve Melih birlikte yukarı çıkmışlardır.
- O gün kahvaltı için ekmek almaya giden Faruk, 4. katın zilini çalmak istemiş ama zilin çalışmadığını, elektriklerin kesildiğini görmüştür.
- Melih'in evi, apartman kapısına en yakın konumda bulunsa da Faruk arkadaşının kütüphanede ders çalıştığını bilmektedir. Bu sebeple Akif'in odasının penceresine küçük taşlar atarak onu uyandırmıştır. Kapıyı açmasını rica etmiştir.
- Apartmana giren Faruk, kendi dairelerinin bir alt katında karşılıklı oturan yaşlı iki aileye de ekmeklerini ve siparişlerini verip eve gitmiştir. Her markete gitmek için evden çıktığında, aşağı inip onların ihtiyaçlarını sorup yardımcı olmaktadır.

Tüm bu bilgilere göre
Akif, Faruk, Melih ve Turgut
hangi katta oturuyor

NESELİ KARİKATÜRLER

Hazırlayan
Ahmet Çakıl

Aşağıdaki iki karikatür birbirinin aynı gibi görünse de arasında tam 9 fark var. Bakalım kısa sürede bulabileceğiniz misiniz?

Ahmet Tarık Balıkçı

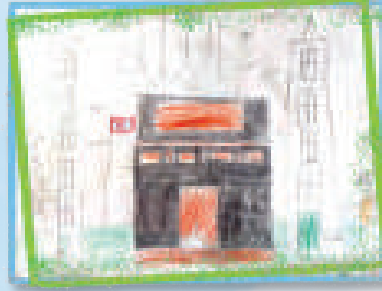
Zeynep Revan

Hilal Atmaca

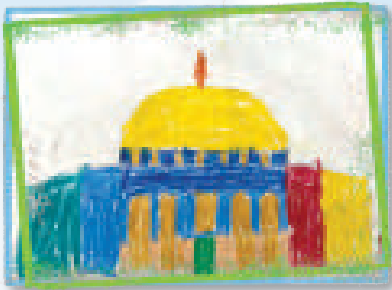
Adile Buğrahan

Muhammed Said Akyel

Semih Ogat

Ömer Asaf Güleç

Fatih Turhan

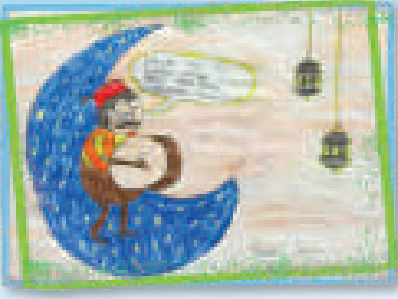
Elif Merve Akkaya

Aylin Cebeci

Feyza Yeni

Yavuz Selim Dayandı

Zeynep Hüma Pulat

Musab Ömer Aksoy

Zeynep Sude Pozan

Meryem Sare Güleç

Betül Gündoğdu

Ahsen Naz Yazıcı

Beren Çalışkan

Kübra Aydın

Ceyda Kesik

Eylül Kuřtemur

Mektubu Gelenler

Betül Çıtır
Elif Aydoğdu
Murat Iřık
Nisanur Turhan
Umut Hanzala Tamer

Sizden Gelenler köşemize gönderdiğiniz resimlerin birinden yola çıkarak her ay bir hikâye yazdığımızı biliyor musunuz? Bu hikâyeyi **18. sayfada** yayımladığımız **"Resmimin Hikâyesi"** köşesinde okuyabilirsiniz.

Tabiat, doğa temalı fotoğraflarınızı cocukdergisi@diyanet.gov.tr adresine adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve fotoğrafı çektiğiniz yeri yazıp konu kısmına FOTOĞRAF yazarak göndermeyi unutmayın!

3...2...1...0...1...2...3

Sümeyye Duran, 11,
Samsun

Berra Subaşı, 15,
Düzce

Ufuk Duran, 15,
Samsun

Yaren Gan, 13,
Ankara

Bulmaca Çözümleri

12. Sayfa

- 1- A 5- A 9- A
2- A 6- B 10- B
3- B 7- B 11- B
4- A 8- B 12- A

32. Sayfa

KARINCAYI BİLE İNCİTMEK

39. Sayfa

1. Bulmaca

2. Bulmaca

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
19	42	80	39	3	13	4	8	5	14	60	3	20	2	3	3				
6 ÷ 3 = 2	15 ÷ 3 = 5	27 ÷ 3 = 9	45 ÷ 3 = 15	20 ÷ 3 = 6	25 ÷ 3 = 8	30 ÷ 3 = 10	36 ÷ 3 = 12	42 ÷ 3 = 14	48 ÷ 3 = 16	54 ÷ 3 = 18	60 ÷ 3 = 20	66 ÷ 3 = 22	72 ÷ 3 = 24	78 ÷ 3 = 26	84 ÷ 3 = 28	90 ÷ 3 = 30	96 ÷ 3 = 32	102 ÷ 3 = 34	108 ÷ 3 = 36

40. Sayfa

Hümeyra: Sosyal Bilgiler
Canan: Türkçe
Dilek: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
Ahmet: Fen Bilimleri
Erdem: Matematik

42. Sayfa

Apartmana girerken kendi evimizin zilini çalarız. Faruk 4. katın zilini çalmak istemiştir. Yani 4. katta oturmaktadır. Bir kat aşağısında yani 3. katta, iki dairede de yaşlı aileler oturmaktadır. Melih yukarı çıkarken arkadaşı ile karşılaşıyorsa Turgut'un oturduğu kattan daha aşağıda oturmaktadır. Turgut ayakkabılarını giyerken, Melih oradan ayrılmadan Akif'in zilini çalabiliyorlarsa Akif ile Turgut aynı katta oturmaktadır. Bunlara göre Turgut 4. ve 3. katlarda oturamaz. 2. katta oturmaktadır. Faruk: 4. Kat
Akif ve Turgut: 2. Kat
Melih: 1. Kat

45. Sayfa

Cumartesi

11:30

DIYANET TV

